



TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS VARSINAIS-SUOMEN KUNTIEN ALUEELLE

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 16.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 17.3., 8.4., 8.5., 19.5., 16.6., 1.7., 24.8., 22.9., 22.10., 19.11. ja 2.12.2020 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä.

Aluehallintovirasto on 2.12.2020 antamallaan päätöksellä kieltänyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Varsinais-Suomen kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset. Sisätiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 10 (kymmenen) henkilöä, ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 20 (kaksikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1). Päätös on voimassa ajalla 3.12.-23.12.2020. Päätöksellä on kumottu Lounais-Suomen aluehallintoviraston 19.11.2020 ajalle 26.11.-25.12.2020 antama määräys ajalta 3.12.-23.12.2020.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

LOUNAIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 0295 018 000
fax 02 251 1820
kirjaamo.lounais@avi.fi
www.avi.fi

Turun päätoimipaikka
Itsenäisyydenaukio 2
PL 22, 20801 Turku

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Lounais-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Varsinais-Suomen kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset.

Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 10 (kymmenen) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1).

Määräys on voimassa ajalla 11.12.2020 – 10.1.2021. Tällä päätöksellä kumotaan 2.12.2020 annettu Lounais-Suomen aluehallintoviraston määräys ajalta 11.12.-23.12.2020 sekä 19.11.2020 annettu Lounais-Suomen aluehallintoviraston määräys ajalta 24.12.-25.12.2020.

Perustelut

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan koronaviruksen aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun henkilö yskii tai aivastaa. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätyntä sairastuneen hengitystie-eritteitä. Suomessa koronavirusepidemia on kesän rauhallisen tilanteen jälkeen kiihtynyt monella alueella. Virus kiertää edelleen sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa, ja Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle. Uuden koronaviruksen aiheuttaman taudin ehkäisemiseksi on kehitetty rokotteita, mutta väestön rokot-

taminen Suomessa ei ole vielä alkanut. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

Kokoontumisrajoituksia asetettaessa huomioidaan epidemiologinen arvio taudin leviämisestä tilanteissa, joissa sosiaalisten kontaktien määrä on suuri. Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 3.9.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelmaa hybridistrategian mukaisten suositusten ja rajoitusten toteuttamiseen COVID-19-epidemian ensimmäisen vaiheen jälkeen (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu 2020:26). Suunnitelmassa epidemian hallinnan lähtökohtana ovat paikallisten ja alueellisten viranomaisten tartuntatautilain mukaisesti tekevät toimet ja päätökset.

Sosiaali- ja terveysministeriö on 24.11.2020 antanut ohjauskirjeen (ajalle 24.11.-15.12.2020) ohjeista ja suosituksista epidemian leviämisen estämiseksi Uudellamaalla sekä muissa leviämisvaiheen uhattuina olevissa maakunnissa (VN/25925/2020). Ministeriö on arvioinut erityisesti Uudellamaalla alueen viranomaisten toteuttamia toimenpiteitä, mutta myös yleisemmin valtakunnan alueella kiihtymis- ja leviämisvaiheen toimenpiteitä. Muiden leviämisvaiheen välittömässä uhattuina olevien maakuntien vastaavia tahoja kehoitetaan ottamaan nämä ohjeet ja suositukset ennakkoivasti huomioon omassa toiminnassaan. Ohjauskirjeessään ministeriö kehottaa aluehallintovirastoja ja kuntia rajaamaan yleisötilaisuuksien yleisömäärän enintään kymmeneen (10) henkeen tai viime sijassa tilaisuuksien järjestämisen kieltämistä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen aluehallintovirastoille 30.11.2020 antaman Epidemiologiseen tilanteeseen perustuvan arvion kokoontumisrajoitusten tarpeesta (THL/6391/4.00.00/2020) mukaan COVID-19-epidemia on viimeisten viikkojen aikana Suomessa kehittynyt huonompaan suuntaan. Ilmaantuvuus koko maan tasolla on noussut ja yhä useampi alue on todennut olevansa joko kiihtymis- tai jopa leviämisvaiheessa. Viimeisten viikkojen aikana tapauksia on todettu lähes joka päivä kunkin sairaanhoitopiirin alueella, ja suuressa osassa viikoittaiset tapausmäärät ovat selvässä kasvussa verrattuna muutaman viikon takaiseen ilmaantuvuuteen. Tartuntoja on myös tavattu yhä useammassa kunnassa ja käytännössä kaikkien maakuntien suurimmissa asutuskeskuksissa. Ilmaantuvuuden kasvu koskee huolestuttavalla tavalla myös ikääntyneimpiä väestöryhmiä. Vaikka Suomen epidemiatilanne verrattuna EU-verrokkimaihin on yhä parempi, ovat tapausmäärät hitaasti syksyn aikana kasvaessaan nyt saavuttaneet tason, jolla epidemian torjuntaan tarvitaan nopeasti lisää keinoja, jotta epidemia ei nopeasti hallitsemattomasti kiihtyisi.

THL arvioi, että ihmisten terveyden suojelemiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn varmistamiseksi on tarpeen ottaa käyttöön lisää toimia ihmisten välisten fyysisten kontaktien vähentämiseksi koko Suomessa. Tällä pyritään sekä ehkäisemään yhä useamman alueen epidemiatilanteen

kihtymistä perustason yläpuolelle että kääntämään ilmaantuvuus laskusuuntaiseksi niillä alueilla, jotka ovat jo siirtyneet kihtymis- ja leviämisvaiheeseen. Edellä mainituin perustein THL on antanut aluehallintovirastoille suositukset raja-arvoista kussakin epidemian vaiheessa. THL:n suosituksen mukaan alueille, jotka ovat kihtymisvaiheessa, sallitaan korkeintaan 20 henkilön kokoontuminen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa ulko- ja sisätiloissa. Alueille, jotka ovat leviämisvaiheessa, sallitaan korkeintaan 10 henkilön kokoontuminen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa ulko- ja sisätiloissa. Suosituksen mukaan kummankin vaiheen sallituissa kokoontumisissa tulee noudattaa opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen suosituksia turvaväleistä ja tartuttaa ehkäisevistä varotoimista.

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisen tilannearvioraportin 2.12.2020 mukaan valtakunnallinen epidemiatilanne on merkittävästi ja nopeasti heikentynyt. Syksyn epidemiatilannetta ovat kuvanneet alueellisten tilanteiden nopeat, aaltoilevat muutokset. Viimeisten kahden viikon aikana tapausmäärät ovat jyrkästi kasvaneet suurimmalla osalla alueista. Lokakuussa ja marraskuun alkupuolella Suomessa todettiin viikoittain noin 1200-1600 tartuntaa. Viikoittaiset tapausmäärät ovat sen jälkeen nousseet jyrkästi. Viikolla 47 todettiin lähes 2600 tapausta, ja viimeisimmällä seurantaviikolla (viikko 48) yli 3000 tapausta. Valtakunnallisesti viikolla 48 (ajalla 23.11.-29.11.) sekä ilmaantuvuus että positiivisten näytteiden osuus testatuista näytteistä nousivat edellisestä viikosta. Ilmaantuvuus oli 55 /100 000 asukasta (edellisellä viikolla 47 / 100 000), ja positiivisten näytteiden osuus oli 2,7 % testatuista näytteistä (edellisellä viikolla 2,5 %).

Koko maassa uusien tartuntojen tartunnanlähde saatiin selvitettyä noin puolessa tapauksista. Selvitetystä tartunnoista noin puolet tapahtui samassa taloudessa asuvien kesken. Työpaikka raportoitiin tartuntapaikaksi noin neljänneksessä jäljitetyistä tartunnoista. Tartuntoja raportoitiin sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä noin 3 %. Harrastustoiminnassa tapahtuneiden tartuntojen osuus oli noin 4 % ja ravitsemisliikkeisiin liitettiin pieni osa selvitetystä tartunnoista, noin 2 %. Muu tunnettu tartunnanlähde tai tartuntapaikka kattoi 13 % tartunnoista, pääasiassa yksityiselämän sosiaalisissa tapahtumissa. Tartunnan jäljityskyselyssä oppilaitoksiin liitettiin noin 5 % selvitetystä tartunnoista ja varhaiskasvatukseen noin 2 % tartunnoista. Valtaosa tartunnoista todetaan edelleen nuorissa ikäluokissa ja työikäisillä aikuisilla. Vanhempien ikäluokkien osuus tartunnoista on hieman noussut verrattuna kuukauden takaiseen tilanteeseen.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja taudin leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu ja voi päätyä lähi-kontakteihin keskenään. Siten yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen rajoittaminen sekä tartunnan torjuntatoimista huolehtiminen

pienissäkin yleisötilaisuuksissa ja julkisissa kokouksissa on välttämätöntä. Kun kokoontumisissa noudatetaan riittäviä turvaohjeita, voidaan tartunnan riskiä olennaisesti vähentää puuttuen kokoontumisvapauteen ja muihin perusoikeuksiin mahdollisimman vähäisessä määrin.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on keskustellut 8.12.2020 Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin koolle kutsumassa alueellisessa yhteistyöryhmässä Varsinais-Suomen COVID-19- tilanteesta. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä saadun tiedon mukaan tartuntojen kahden viikon ilmaantuvuusluku on 7.12.2020 ollut 96,0/100 000 asukasta/14 vrk. Positiivisten näytteiden osuus on 7.12.2020 ollut 2,5 %.

Varsinais-Suomen alueella tartunnanjäljitysprosentti on ollut 62 % viikolla 48 ja 61 % viikolla 49. Uusista tapauksista miltei kolmasosa liittyy edelleen perheiden tai lähipiirin tartuntoihin. Tartuntoja tulee useista erilaisista paikoista. Tartuntoja on myös sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä. Myös muunlaisissa työpaikoissa on ilmennyt tartuntoja. Sairaalahoidon ja tehohoidon tarpeeseen pystytään tällä hetkellä vastaamaan ilman erityistoimia. On kuitenkin ennakoitavissa, että sairaalahoidon tarve kasvaa lähiviikkoina.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin johtaman alueellisen yhteistyöryhmän kokouksessaan 8.12.2020 muodostaman näkemyksen mukaan alue on leviämisvaiheessa.

Aluehallintovirastolla ei ole tietoa niiden määrästä, jotka sairastavat sen toimialueella COVID-19-infektiota tietämättään oireettomana ja siten mahdollisesti levittävät tartuntaa. Lisäksi monet sairastavat taudin lieväinä. Jos sairastuneet eivät hakeudu heti ensivaiheessa testiin tai testitulos viivästyy muista syistä, taudin jäljittäminen vaikeutuu.

Sosiaali- ja terveysministeriön toimintasuunnitelman mukaan epidemiatilanteen kiihtyessä kunnan tartuntatautiviranomainen reagoi tilanteeseen lisäämällä testauskapasiteettia ja tartunnanjäljitysresurssia, antamalla paikallisen etätyösuosituksen ja kasvomaskisuosituksen sekä toteuttamalla infokampanjoita. Kunnan tai kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava toimielin voi päättää toimialueellaan paikallisista tai alueellisista rajoituksista. Aluehallintovirasto voi päättää rajoituksista, jos ne ovat tarpeen usean kunnan alueella. Rajoituksilla pyritään estämään epidemian leviäminen väestössä alueellisesti tai laajemmin sekä mahdollistamaan palaaminen epidemian perustasolle. Epidemian leviämisvaiheessa voidaan tarvita näiden toimivaltaisten viranomaisten päättämiä laajempia tai tiukempia alueellisia suosituksia tai rajoituksia. Kunnan velvollisuudesta selvittää epidemiaa ja tehdä epidemian torjumiseksi tarvittavia toimenpiteitä on säädetty tartuntatautilain 9 §:ssä. Kunnan toimivallasta päättää laajaan tartunnanvaaraan liittyvistä toimenpiteistä toimialueellaan säädetään tartuntatautilain 58 §:n 1 momentissa.

Koronaepidemiatilanne on edelleen heikentynyt sekä valtakunnallisesti että Varsinais-Suomen alueella. Varsinais-Suomen alueella epidemia on

leviämisvaiheessa. THL:n arvion (THL/6391/4.00.00/2020) mukaan leviämisvaiheessa voidaan järjestää enintään 10 hengen yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia. Ottaen huomioon Varsinais-Suomen epidemiologinen tilanne, kokoontumisiin liittyvät riskit ja taudin leviämisen estäminen, aluehallintovirasto pitää enintään 10 henkilön rajaa sekä sisätiloissa että alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten osalta välttämättömänä. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 21.9.2020 antaman ohjeen noudattaminen on välttämätöntä enintään 10 hengen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa.

Edellä todetun perusteella tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Varsinais-Suomen kuntien alueella. Jos epidemiologinen tilanne muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstä uudestaan.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58 ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa lääninlääkäri Katja Paakkola, puh. 0295 018 000 (vaihde).

Ylijohtaja

Mikael Luukanen

Lääninlääkäri

Katja Paakkola

Tämä päätös on allekirjoitettu sähköisesti.

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antama ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

Liite 2, Varsinais-Suomen kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU**Päätös yleistiedoksiantona**

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Lounais-Suomen aluehallintovirastossa 10.1.2021 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Varsinais-Suomen kunnat ja kuntayhtymät

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Lounais-Suomen poliisilaitos

Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtioneuvoston kanslia, viestintäosasto

Digi- ja väestötietovirasto

Maksutta

Tämä asiakirja LSAVI/11728/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/11728/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Luukanen Mikael 10.12.2020 08:44

Esittelijä Paakkola Katja 10.12.2020 08:36